

RESERVILÄISLIITTO

- Reservin Aliupseerien Liitto ry

DÖBELNINKATU 2

00260 HELSINKI

P. 09 - 4056 2040

F. 09 - 4056 2044

Hyväksytty Kemin syyskokouksessa

Helsinki, 27.11.2002

RES 2005 -SUUNNITELMA eli Reserviläisliiton kehittämisen suuntaviivat ajalle 2003 - 2005

Reserviläisliittoa kehitetään vuosittaisen toimintasuunnitelman määrittelemällä tavalla. Koska toiminnan suunnittelu myös pidemmällä aikavälillä on tarpeen, liiton hallitus on perinteisesti laatinut liitolle 3-5 vuoden mittaisia kehittämis- ja toimintasuunnitelmia. Niissä määritelty toiminnan painopistealueet ja tavoitteet kullekin aikajaksolle.

Reserviläisliiton hallitus käynnisti uuden, keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelman työstämisen vuonna 2001. Sen valmistelussa olivat mukana myös liiton jäsenyhdistykset ja reserviläispiirit. Lopullisesti RES 2005 -suunnitelma hyväksyttiin liiton syyskokouksessa Kemissä 16.11.2002.

Toimintaympäristön muutos

Reserviläisliitto pyrkii muokkaamaan toimintaansa muuttuvien olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Suunnittelukaudella ei ole oletettavissa suuria yhteiskunnallisia muutoksia. Seuraavat tekijät saattavat kuitenkin vaikuttaa liiton toimintaan:

- Yksilökeskeisyys lisääntyy
- Asenne maanpuolustukseen säilyy nykyisellä tasolla
- Työvoimapulaa esiintyy joillain aloilla, mutta täystyöllisyyttä ei saavuteta
- Tuloerot kasvavat
- Maan sisäinen muuttoliike jatkuu
- Eläkkeellejäämisikä nousee
- Suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle
- Vapaa-ajan ja työn raja hämärtyy, mistä syystä monen työssäkävyn vapaa-aika vähenee
- Varallisuustilanne kohenee, ensimmäinen sukupolvi, joka laajamittaisemmin saa perintöä
- Yleinen turvattomuus lisääntyy huumeidenkäytön ja siihen liittyvän rikollisuuden yleistyessä.

Näistä joidenkin trendien vaikutus näkyy kuitenkin vasta vuosikymmenen lopulla.

Puolustusjärjestelmässä tapahtuvat muutokset vaikuttavat Reserviläisliittoon huomattavasti em. tekijöitä enemmän. RES 2005 -suunnitelma on rakennettu seuraavan asiantilan ja kehityssuunnan varaan:

- Yleinen asevelvollisuus säilyy ja varusmieskoulutusta annetaan koko ikäluokalle nykyisessä laajuudessa.
- Sijoitetun reservin määrä laskee
- Kertausharjoitusten määrä ei olennaisesti nykyisestä kasva
- Reservin päällystön täydennyskoulutusjärjestelmä otetaan käyttöön
- Puolustusmenojen nykyinen taso säilyy
- Kodinturvajoukkojen perustamista koskevat selvitykset käynnistyvät
- NATO-jäsenyyttä koskeva keskustelu lisääntyy ja asiaa käsitellään vuoden 2004 puolustuspoliittisessa selonteossa.
- Siviilialojen poikkeusolojen organisaatiota kehitetään, jolloin myös naisille syntyy sijoituksia näihin organisaatioihin.

Reserviläisliiton tehtävä ja kohderyhmä

Reserviläisliitto - Reservin Aliupseerien Liitto (RES) on vapaaehtoista maanpuolustusta tekevä aatteellinen ja toiminnallinen järjestö. Liiton ensisijaisen kohderyhmän muodostavat varusmiespalveluksen suorittaneet kansalaiset sotilasarvoon ja sukupuoleen katsomatta. Reserviläisliitto on kuitenkin avoin myös muille, maanpuolustustyöstä kiinnostuneille Suomen kansalaisille. Jäsenyysehdot vaihtelevat jatkossakin yhdistyksittäin.

RES toimii myös jäsentensä edunvalvojana suhteessa puolustushallintoon ja muihin viranomaisiin. Tämä tehtävä edellyttää toimivien ja riittävän laajojen yhteiskuntasuhteiden ylläpitämistä.

Yhteiskunnalliseen keskusteluun RES osallistuu aktiivisesti puolustus- ja turvallisuuspoliittisten kysymysten osalta. Tavoitteena on paitsi yleismaanpuolustuksellinen edunvalvonta myös jäsenkunnan näkemysten korostaminen. Tiedottaminen suoritetaan mahdollisimman näkyvästi mutta samalla asiallisesti.

RES pyrkii vaikuttamaan seuraavan, 2004 julkaistavan turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjauksiin. Liitto pitää puolustusjärjestelmän kehittämisen lähtökohtana uskottavaa kykyä puolustaa koko valtakunnan aluetta. RES katsoo tämän edellyttävän sekä yleisen asevelvollisuuden että alueellisen maanpuolustusjärjestelmän ylläpitoa. Tämän lisäksi liitto pitää tarpeellisena selvittää kodinturvajoukkojärjestelmän soveltuvuus maahamme sekä vaihtoehtoisesti nykyisen paikallispuolustusjärjestelmän kehittäminen niin, että sen valmius sekä toimintakyky nousee ja että se samalla pitää vanhemmat reserviläiset mukana maanpuolustusjärjestelmässä. Reserviläisliitto on tarvittaessa valmis osallistumaan tähän selvitystyöhön.

RES:n tavoitteena on tarjota jäsenilleen mahdollisuuksia reserviläistietojen ja -taitojen, kansalaistaitojen sekä fyysisen kunnon ylläpitoon. Liiton tehtävänä on myös edistää kansalaisten maanpuolustustahtoa ja -tietoisuutta. Suoranainen sotilaskoulutus järjestetään edelleen Maanpuolustuskoulu ry:n kautta.

Reserviläisliiton tehtävä ja toimenkuva on määritelty liiton säännöissä. Suunnittelukaudella näiden uudelleenmäärittely ei ole tarpeen.

Reserviläisliiton keskeiset tavoitteet suunnittelukaudella

Reserviläisliiton toimintaperiaatteet ja -tavoitteet linjattiin perusteellisesti uudestaan vuoden 1995 sääntö- ja nimimutoksen yhteydessä. Suunnittelukaudella ei ole tarvetta vastaavaan suunnantarkistukseen. Keskeisimmät tavoitteet vuosina 2003-2005 ovat:

- Kehittää RES:sta Suomen selkeästi suurin maanpuolustusjärjestö.
- Ottaa selkeä mielipidejohtajan rooli vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja reserviläisten edustajana Suomessa.
- Lisätä liiton henkilöjäsenten osallistumista maanpuolustuskoulutuksen järjestelyihin niin, että he muodostavat enemmistön Maanpuolustuskoulu ry:n kouluttajista.
- Säilyttää liiton toiminnassa edelleen vahva piiri- ja yhdistyskeskeisyys.
- Kehittää yhdistysten liitosta saama palvelu nykyistä laajemmaksi ja paremmaksi.
- Kehittää yhdistysten toiminta nykyistä avoimemmaksi, asiantuntevammaksi ja yhtäläisemmäksi järjestökoulutuksen sekä Yhdistysjohdon käsikirjan avulla.
- Kehittää yhdistysorganisaatiota niin, että varusmiespalvelusta suorittamattomien henkilöiden on mahdollista liittyä jäseniksi riippumatta asuinpaikkakunnasta.

LIITON TALOUDEN SUUNTAVIIVAT 2003 - 2005

Reserviläisliiton talouden kehittämisen lähtökohtana on turvata riittävät resurssit kehittyvälle toiminnalle. Käytännössä tämä tarkoittaa varainhankinnan tehostamista talous- ja henkilöstöressurssien turvaamiseksi. Suunnittelukauden aikana tavoitteena on palata henkilöstön osalta kolmen hengen vahvuuteen. Edelleen tavoitteena on turvata henkilöstön jaksaminen ja pysyvyys panostamalla työkyvyn ylläpitoon, työhyvinvointiin, jatkokoulutukseen sekä työsuhteiden muihin ehtoihin.

Taloudellisia voimavaroja suunnataan myös piirien ja yhdistysten avainhenkilöiden järjestökoulutukseen. Tarkoituksena on, että pitkällä aikavälillä jokainen yhdistyksen johtotehtävissä toimiva saa perehdytyksen tehtävänsä hoitamiseen. Myös piirien uusille toiminnanjohtajille (vast.) rakennetaan vastaava koulutusjärjestelmä.

Lisäksi taloudellisia voimavaroja kohdistetaan jäsenhuoltoon ja -hankintaan. Jäsen-tavoitteena on 33.000 maksanutta jäsentä vuoteen 2005 mennessä. Erytystä huomiota kiinnitetään niihin piireihin, joissa jäsenmäärä laskee.

Piirien taloudellinen tuki pyritään säilyttämään vähintään nykyisellä tasolla. Lisäksi ylläpidetään suoritusperusteisia tukijärjestelmiä. Jatkossa liitto määrittelee vuosittain ne perustehtävät, jotka piirien on hoidettava tuen saamisen ehtona. Suunnittelujakson aikana selvitetään mahdollisuus siirtyä vuosittaiseen, piirikohtaiseen tavoitekeskusteluun.

Reserviläisliiton talouteen vaikuttavia tekijöitä 2005 mennessä

Reserviläisliitto varautuu suunnittelukauden aikana valtion tuen ja joidenkin yleisavustusten laskuun. Edelleen liitto mukautuu tapaturmavakuutus- ja RESEC-järjestelmän kautta aiemmin saatujen tulojen loppumiseen. Muissa yleisavustuksissa ei tapahtune merkittäviä muutoksia.

Taloussuunnittelun erityisenä tavoitteena suunnittelukaudella on omarahoitusosuu- den lisääminen toiminnan rahoituksessa. Toisena päätavoitteena on varautua vuoden 2005 kertaluontoisiin menoihin niin, että valtaosa juhlavuoden erityisrahoituksesta kerätään ennakkoon.

Liittomaksua esitetään nostettavaksi kolmanneksella suunnittelukauden aikana (noin 2 euroa). Lisäksi liitto jatkaa myös vapaaehtoisten lahjoitusten keräämistä jä-

senmaksulaskujen yhteydessä. Näin kerätyt varat pyritään suuntaamaan jäsenyhdistysten toimintaan erilaisten harkinnanvaraisten tukien muodossa. RES selvittää myös Suomen kansalaisiin keskittyvän kannatusjäsenjärjestelmän käynnistämisen SPR:n ja muiden vastaavien kansalaisjärjestöiden tapaan.

Suunnittelukaudella RES pyrkii vaikuttamaan Aliupseerien Huoltosäätiön sijoitus-toimintaan niin, että säätiö kykenee suuntaamaan liitolle selkeästi ennustettavan tuen vuosittain. Edelleen liitto pyrkii lisäämään MPY:n ja MPT:n kautta saatavia tuloja. MPY:n kautta saatavat tulot eivät kuitenkaan saa vaarantaa yhtiön omistajilleen tarjoamien palveluiden toimivuutta.

Lisäksi Reserviläisliitto pyrkii kehittämään omia toimintatapojaan niin, että sponsorien ja projektikohtaisten tukien hakeminen tulee mahdolliseksi. Liitto pyrkii myös lisäämään ulkopuolisen rahoituksen määrää talousarviossa.

Liitto tukee myös reserviläispiirien varainhankintaa erityisesti paikallisen elinkeinoelämän keskuudessa laatimalla niiden käyttöön ohjeita ja malleja erilaisista varainkeräyksen muodoista sekä -organisaatioista.

Talousarvioennuste 2003 - 2005

Menot	2003 bd.	2004 arv.	2005 arv.	Muutos %
Henkilöstökulut	-89 881 €	-136 771 €	-142 267 €	58,3
Poistot	-7 000 €	-7 000 €	-7 000 €	0,0
Vuokrat	-22 200 €	-22 200 €	-22 200 €	0,0
Jäsenmaksutilitykset	-285 000 €	-299 250 €	-313 500 €	10,0
Reserviläisen tilausmaksut	-145 000 €	-152 450 €	-160 000 €	10,3
Järjestötoiminta	-105 500 €	-98 025 €	-99 041 €	-6,1
Yhteistoiminta koti- ja ulkom.	-4 690 €	-4 787 €	-4 882 €	4,1
Tukitoiminta	-18 318 €	-22 950 €	-24 100 €	31,6
Muun toiminnan kulut	-107 692 €	-122 570 €	-120 733 €	12,1
Yhteensä	-785 281 €	-866 003 €	-893 723 €	13,8
Tulot				
Jäsenmaksutulot (netto)	598 500 €	691 400 €	724 350 €	21,0
Muu varainhankinta (netto)	39 200 €	39 955 €	40 720 €	3,9
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	10 000 €	11 000 €	11 300 €	13,0
Yleisavustukset	137 581 €	126 586 €	124 086 €	-9,8
Yhteensä	785 281 €	868 941 €	900 456 €	14,7
Siirto 2005 rahastoon	0 €	-8 410 €		
Tilikauden tulos	0 €	2 938 €	6 733 €	

Oheinen talousarvioennuste on laskettu tässä suunnitelmassa määriteltyjen suunta- viivojen mukaisesti sisältäen mm. kolman- nen toimihenkilön palkkaamisen ja liitto- maksun korottamisen kahdella eurolla vuo- desta 2004 alkaen.

Reserviläisliiton juhlavuosi 2005 toteutetaan oman budjettinsa puitteissa, joka on suu- ruusluokaltaan noin 110.000 euroa. Se si- sältää mm. reservin aliupseerien perinneke- ruun, liiton historiikin, juhlavuoden erityisi- laisuudet sekä piiritilaisuuksien tuen. Juhla- vuosi rahoitetaan purkamalla vuosina 2001- 2004 muodostettavaa juhlavuoden rahastoa sekä kertaluontoisella varainhankinnalla, johon kuuluu mm. juhlavuoden mitali sekä kirjeensulkijamerkki.

TAVOITTEET MPK ry:n TOIMINNASSA JA VAPAAEHTOISPOHJAISSA SOTI- LASKOULUTUKSESSA

Reserviläisliitto oli 1990-alussa keskei- nen aloitteentekijä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen käynnistämi- sessä. Liitto on edelleen tiukasti sitoutunut Maanpuolustuskoulutus ry:n jäsenyyteen ja sen kautta toteutettavaan koulutustoimin- taan. Tavoitteena on Maanpuolustuskoulu- tus ry:n ja sen antaman koulutuksen nivo- minen kiinteäksi osaksi reservin valmiuden ylläpitämistä. Koulutuksessa tulee tämän lisäksi ottaa huomioon myös varusmiespal- velusta suorittamattomat kansalaiset, sijoit- tamattomat reserviläiset ja ns. VAP- henkilöstö.

Reserviläisliitto haluaa suosia nousujohteis- ta ja sa-sijoitusten mukaista kouluttamista. Tavoitekuvana on, että varusmies saa kotiutuessaan tiedot tulevasta kertausharjoi- tuksistaan ja sa-urasuunnitelman, johon tulee sisältyä myös suositus osallistua tie- tyille sa-tehtävän mukaisille MPK ry:n kurs- seille. Tämän täydennyksenä sijoittamatto- mille ja uudelleen sijoitettaville reserviläisille tulee puolustusvoimien taholta osoittaa tar- peelliset kurssit pätevyyden ylläpitämiseksi ja uusien taitojen luomiseksi.

Liittyessään kunnan valmiusorganisaatioon henkilön tulee saada tehtävän mukainen, MPK:n kursseihin pohjautuva kurssi- ja valmentautumissuunnitelma. Vastaavasti työvelvollisuuslain mahdollisen muutoksen jälkeen vastaava järjestelmä tulee luoda myös näihin tehtäviin määrättäville.

Koulutuksen tavoitteet

MPK ry on muodostettu jäsenjärjestö- jänsä sotilas- ja valmiuskoulutusta antavaksi organisaatioksi. Muun koulutuk- sen ja järjestötoiminnan Reserviläisliitto hoitaa itse.

MPK:n järjestämän sotilaallisen koulutuksen tulee olla sekä taitoja ylläpitävää ja uutta opettavaa että nousujohteista. Uutta opet- tava tarkoittaa nykyiseen tehtävään liittyvien uusien asioiden (aseet, viestivälineet, jne.) ja järjestelmien omaksumista. Nousujohtei- suus merkitsee sekä nykyisen sa- tehtävätyyppin puitteissa tapahtuvaa kehiti- tymistä (esim. perusyksikön vääpelistä esi- kuntavääpeliksi) että myös kouluttautumista ylemmän päällystöryhmän tehtäviin. Myös yleisessä valmiuskoulutuksessa tulee huo- mioida nousujohteisuus ja tietojen päivitys (ensiapu, säteily- ja bioturvallisuus jne.).

Reserviläisliitto pyrkii edistämään tällaisen kouluttautumisen suosimista. Liitto kannat- ta tästä syystä kurssimaksujen poistamista omaa sotilaallista sijoitusta ja koulutusval- miutta kohottavilta sekä toimialaa sivuavilta kursseilta. Lisäksi liitto pyrkii edistämään näin saadun koulutuksen parempaa huomi- oimista sa-sijoituksissa ja ylennyksissä.

Kurssien osallistujista n. 30 % ei ole min- kään maanpuolustusjärjestön jäseniä. Liiton tavoitteena on saada nämä kurssilaiset liit- tymään jäseniksi. Tähän pyritään mm. aja- malla sitä, että kurssimaksut olisivat alhai- sempia järjestöihin kuuluville. Lisäksi kehitetään rekrytointimalli, jonka avulla saataisiin nykyistä selkeästi suurempi osa kurssilaisista Reserviläisliiton jäseniksi.

Reservin päällystön täydennyskoulutus

Reservin päällystön täydennyskoulutus- ryöryhmän mietinnössä toteutui Reser- viläisliiton pitkäaikainen tavoite vapaaehtoi- sen maanpuolustuskoulutuksen osalta eli mahdollisuus kouluttautua reservissä mie- histöstä aliupseeriksi ja aliupseerista upsee- riksi. Liitto on jatkossakin aktiivinen tähän liittyvien koulutusperusteiden ja -järjestel- mien luomisessa niin, että järjestelmä käynnistyisi vuoden 2004 aikana. Aktiivi- suudella pyritään paitsi omien koulutusta- voitteiden ajamiseen myös vahvistamaan kuvaa liitosta kaikkien reserviläisten etujen ajajana.

Täydennyskoulutusjärjestelmät tulee rakentaa niin, että niiden suorittaminen työn tai opiskelujen ohella on mahdollista. Koulutus voitaisiin ainakin osittain suorittaa MPK:n kursseina. Liitto pyrkii olemaan näyttävästi mukana myös tämän koulutuksen toteuttamisessa ja ”liputtamaan” tähän liittyvät kurssit omaksi koulutukseksi. Muista työryhmän esityksistä Reserviläisliitto tukee erityisesti seuraavia ajatuksia:

- Koulutustasovaatimusten muodostaminen tavanomaisiin reservin päällystön tehtäviin
- Reserviläisten sosiaalis-taloudellisten etuisuuksien lisääminen
- Kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärien rajoitusten purku
- Valtakunnallisen sijoitusjärjestelmän luominen
- Yhteydenpidon kehittäminen reserviläisiin
- Monimuoto-opetusmenetelmien käyttöönotto
- MPK ry:n valmius kumppanuussuhteeseen kertausharjoitusten toteuttajana
- Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittäminen
- Kannustejärjestelmien kehittäminen reservin koulutukseen
- Tärkeimpien sa-joukkojen kokoonpanojen henkilöstövahvuuksien tarkennus (ns. varamiehitys)

Liitto seuraa aktiivisesti työryhmän esitysten jatkovalmistelua ja tarvittaessa tuo oman kantansa selkeästi esiin.

MPK:n tehtävät, rooli ja organisaatio

Maanpuolustuskoulutus ry:n ja maanpuolustuspiirien ensisijaisena tehtävänä on järjestää selkeää sotilas- ja valmiuskoulutusta. Muu vapaaehtoinen maanpuolustustyö kuuluu perinteisten maanpuolustusjärjestöjen vastuulle.

Koska Maanpuolustuskoulutus ry on maanpuolustusjärjestöjen yhteinen koulutusorganisaatio, tulee sen jäseniksi hyväksyä vain järjestöjä. Reserviläisliitto ei hyväksy henkilöjäsenyyttä Maanpuolustuskoulutus ry:n tai sen paikallisosastojen puitteissa. Edelleen liitto edellyttää paikallisosastojen roolin selkeyttämistä niin, että työnjako niiden ja muiden maanpuolustusyhteisöjen välillä on paikallisella tasolla selvä eivätkä ne kilpaile keskenään. MPK:n peruskirjassakin mainittujen alueellisten ja puolustushaarakohtais-

ten sekä paikallisosastojen neuvottelukuntien tehtäviä ja toimenkuvaa on selkiytettävä sekä konkretisoitava yhdenmukaisiksi.

Reserviläisliitto katsoo, että MPK:n toiminta tulee jatkossakin rahoittaa puolustusministeriön taloudellisella tuella eikä sen pidä harjoittaa omaa varainhankintaa elinkeinoelämläältä, erilaisten yhteisöiltä eikä yksityishenkilöiltä. Kurssimaksujen on edelleenkin oltava vain nimellisiä ja sa-sijoituksen mukaisen koulutuksen osalta ne tulee pyrkiä poistamaan kokonaan. Edelleen liitto kannattaa alennettujen kurssimaksujen perimistä maanpuolustusjärjestöjen jäseniltä.

Koska paikallisosastot ovat koulutusorganisaatioita, niitä ei pidä rekisteröidä. MPK ry:n väliportaan hallinnon tulee myös jatkossa perustua maakunnallisiin yksiköihin, jotka on mahdollisuuksien mukaan organisoitava reserviläispiirien organisaation mukaisesti. Jokaisessa maanpuolustuspiirissä tulee myös jatkossa olla piiripäällikkö. Tarvittaessa on oltava mahdollisuus myös piiripäällikön apulaisen palkkaamiseen.

Vapaaehtois pohjaisen sotilaskoulutuksen kehittäminen

Valtioneuvoston ja puolustusvoimien tekemien linjausten johdosta kertausharjoitukset keskittyvät tulevana vuosina pääsääntöisesti strategisen iskun torjunnan joukkoihin sekä osittain reservin päällystön täydennyskoulutusjärjestelmään. Tämän myötä paikallispuolustuksen joukkojen harjoittaminen on jäämässä hyvin vähälle huomiolle. Reserviläisliitto pitää näin jyrkkää linjausta kyseenalaisena, koska se laskee alueellisten ja paikallispuolustuksen joukkojen toimintavalmiutta sekä yleistä maanpuolustustahtoa niillä alueilla ja niissä ikäryhmissä, joihin supistukset kohdentuvat. Liitto ajaakin kertausharjoitusten kohdistamista myös ainakin alueellisten ja paikallispuolustuksen joukkojen päällystölle.

Tätä tukee myös reservin supistuminen nykyisestä n. 490.000 miehestä 350.000 mieheen vuoteen 2009 mennessä. Lakautettavilta reservin yksiköiltä paikallispuolustuksen joukoille osittain siirtyvä aseistus edellyttää kertausharjoitusten järjestämistä myös tälle ryhmälle. Samaa edellyttää myös puolustusvoimien ilmaisema aikomus vahvistaa paikallispuolustuksen yksiköiden toimintaedellytyksiä.

Reserviläisliitto katsoo, että tämä ristiriitallinen tulisi ensi tilassa ratkaista joko lisäämällä perinteisiä kertausharjoitusvuorokausia ja kohdentamalla ne paikallispuolustusjoukkoihin tai luomalla vapaaehtoisuuteen perustuva koulutusjärjestelmä paikallispuolustukselle.

RESERVILÄISLIITON TAVOITTEET RESERVILÄISURHEILUN JA - LIIKUNNAN OSALTA

Liikunta ja urheilu on perinteisintä reserviläistoimintaa, jonka ensisijaisena tavoitteena on sotilaskuntoisuuden ja -taitojen ylläpito. Tämän tulee jatkossakin olla keskeisenä ohjenuorana urheilu- ja liikuntatoimintaa sekä Reserviläisurheiluliittoa kehitettäessä. Lisäksi erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että nykyistä huomattavasti suurempi osa jäsenistöstä saadaan urheilu- ja liikuntatoiminnan piiriin. Suunnittelukaudella Reserviläisliiton keskeisiä tavoitteita reserviläisurheilun osalta ovat:

- Resurssien lisääminen kuntosurheilun kehittämiseksi ja panostaminen suosittuihin lajeihin.
- Sotilaskuntoisuutta ylläpitävän perusliikunnan ja -ammunnan painottaminen reserviläisurheilussa.
- Ammuntatoiminnan kehittäminen nykyistä paremmin sotilaallisia valmiuksia ylläpitäväksi.
- Reserviläisurheilun ja -liikunnan lisääminen yhdistystasolla.
- Saada nykyistä suurempi osan jäsenistöstä mukaan liikuntatoimintaan sekä
- Reserviläisurheiluliiton toiminnan uudistaminen niin, että se toimii Reserviläisliiton urheilu- ja liikuntatoiminnalle asetettujen tavoitteiden suuntaisesti ja tarjoaa yhdistyksille sekä piireille nykyistä parempaa tukea.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto on mukana kehittämässä uusia säännölliseen liikuntaan innostavia ja kunnon kohottamiseen liittyviä lajeja sekä panostamassa resursseja suosittuihin kilpailulajeihin. Tähän pyritään mm. suuntaamalla urheilutoiminnan määrärahat perusliikuntaan sekä -ammuntaan ja siirtymällä kilpaurheiluun osalta kustannusvastaavuuteen esim. kilpailumaksuissa.

Kilpaurheilun ohella reserviläisurheilussa korostetaan perusliikuntaa ja -ammuntaa. Tämä tapahtuu mm. markkinoimalla jotos-, marssi- ja muuta kuntoliikuntaa jäsenistölle. Myös uusien liikuntalajien ottaminen mukaan lajivalikoimaan on mahdollista.

Ammuntatoimintaa kehitetään paremmin sotilaallisia valmiuksia ylläpitäväksi mm. suosimalla sotilastyyppejä aseita sekä kehittämällä ampumatoimintaa ja sitä ohjaavaa säännöstöä tämän tavoitteen mukaisesti. Lisäksi lajisäännöstöä pyritään yksinkertaistamaan niin, että ammuntatoiminnan järjestämiskynnys madaltuu.

Edelleen suunnittelukaudella kiinnitetään huomiota urheilu- ja liikuntatoiminnan lisäämiseen yhdistystasolla. Tähän pyritään mm. selvittämällä yhteistoimintamahdollisuudet valtakunnallisten liikunta- ja urheilu- järjestöjen paikallisorganisaatioiden kanssa. Tavoitteena on hyödyntää näiden tarjoamia liikunta- ja muita toimintamahdollisuuksia reserviläisyhdistyksissä.

Suunnittelukaudella Reserviläisurheiluliiton toimintaa kehitetään paremmin liiton tavoitteita vastaavaksi yhteistyössä Suomen Reserviupseeriliiton ja muiden ResUL:n jäsenjärjestöjen kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että yhdistykset, piirit ja muut urheilu- ja liikuntatoimintaa järjestävät tahot saavat ResUL:sta tarvitsemaansa palvelua ja tukea. Lisäksi pyritään huolehtimaan siitä, että ResUL:illa on riittävät resurssit annettun tehtävän hoitamiseksi.

RESERVILÄISLIITON JÄSENPOHJAN LAVENTAMINEN, JÄRJESTÖTOIMINNAN KEHITTÄMINEN SEKÄ YHTEISTYÖN PERIAATTEET JA TAVOITTEET ERI TAHOJEN KANSSA

Liiton uuden toimintapohjan myötä käynnistynyt yhdistysten ja piirien sääntömuutosprosessi avasi mahdollisuuden Reserviläisliiton jäsenyyteen suurelle joukolle uusia kansalaisryhmiä. Valtaosa jäsenyhdistyksistä muutti sääntönsä uuden toimintalinjan mahdollistamalla tavalla joko vaatien jäseniltään varusmiespalveluksen suorittamista tai edellyttäen vain täysi-ikäisyyttä ja Suomen kansalaisuutta. Runsas 1/10 osa liiton jäsenyhdistyksistä jatkoi vanhalla aliupseerijäsenyyspohjalla.

Sääntömuutosprosessin etenemisen no-

peuteen ja laajuuteen verrattuna jäsenpohjan laajeneminen uusiin jäsenryhmiin sekä kokonaisjäsenmäärän kasvu ovat jääneet maltillisiksi. Näin siksi, että yhdistykset eivät riittävästi hyödynnä avoimuuden tuomia mahdollisuuksia toiminnassa ja jäsenhankinnassa.

Suunnittelukauden aikana liitto pyrkii vaikuttamaan vielä vanhalla jäsenyyspohjalla toimiviin yhdistyksiin, jotta nämä siirtyisivät uuteen, avoimeen toimintamalliin. Edelleen pyritään tukemaan jäseniltään varusmiespalvelusta vaativien yhdistysten siirtymistä avoimeen jäsenyyspohjaan. Tämän ohella tehostetaan uusiin, potentiaalsiin jäsenryhmiin kohdistuvaa jäsenhankintaa sekä näiden ryhmien huomioimista toiminnassa. Välineinä käytetään sääntömuutosmahdollisuuksista ja niiden vaikutuksista tiedottamista, avoimella jäsenyyslinjalla toimivien yhdistysten toiminnan esittelyä eri foorumeilla sekä sitouttamalla piirien puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat asiaan.

RES:n avoin toimintalinja tarjoaa suuria mahdollisuuksia jäsenpohjan laajentamiseen samalla, kun jäsenistön monimuotoisuus tuo toimintaan ainutlaatuisen leiman. Vaikka tämä on suuri mahdollisuus, tekee se toimintamuotojen valinnasta erityisen haasteellisen. Toiminnassa tulee huomioida hyvin erilaisten jäsenryhmien tarpeet.

Vaikka liiton keskeisin kohderyhmä ovat reserviläiset, myös uudet jäsenryhmät otetaan huomioon toiminnassa. Erityisesti keskitytään naisiin, koska he muodostavat suurimman potentiaalisen jäsenryhmän. Heille suunnatun toiminnan kehittämiseen kohdistetaan riittävästi resursseja ja naisten edustus liiton hallinnossa säilytetään riittävällä tasolla. Lähtökohtana on tästä huolimatta se, että naisille suunnattu toiminta integroituu mahdollisimman hyvin muuhun reserviläistoimintaan. Vastaavasti muita toimintamuotoja pyritään muokkaamaan niin, että myös varusmiespalvelusta suorittamattomat naiset kokevat ne mielenkiintoisiksi.

Reserviläisliiton toiminta suunnitellaan ja toteutetaan mahdollisimman pitkälle niin, että se tyydyttää laajoja kansalaisryhmiä. Tämä ei sulje pois tärkeimmän kohderyhmän huomioimista toiminnassa, koska useat perinteiset reserviläistaidot ovat tärkeitä valtaosalle kansalaisista.

Tavoitteena aktiivinen tiedottaminen

Reserviläisliitto pyrkii jatkossakin olemaan vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja reserviläisten keskeisin edunvalvoja suhteessa puolustusvoimiin ja koko suomalaiseen yhteiskuntaan. Edelleen liitto tavoittelee selkeästi tunnustettua roolia maanpuolustuksen edunvalvojana tavoitteenaan itsenäisen, uskottavan ja koko valtakunnan kattavan puolustusjärjestelmän ylläpitäminen.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto osallistuu aktiivisesti maanpuolustuskeskusteluun ja pyrkii synnyttämään sitä myös itse. Tähän liittyvä tiedotus toteutetaan mahdollisimman ammattimaisesti. Lisäksi liitto pyrkii lausunnonantajan rooliin eduskunnassa puolustuspoliittisten kysymysten osalta.

Reserviläisliitto pyrkii myös aktivoimaan yhdistyksiään ja piirejään tiedottamisessa sekä tukemaan niitä mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on arvostetun mielipidejohtajan rooli koko suomalaisessa vapaaehtoisessa maanpuolustuskentässä.

Järjestötoiminnan kehittäminen

Suunnittelukaudella Reserviläisliiton erityisenä tavoitteena on kehittää yhdistysten toiminnan tasoa ja laatua. Yhdistystasolle määritellään toiminnan formaatti ja vähimmäistaso, johon jokaisen yhdistyksen tulisi päästä ja joka samalla tarjoisi yhdistysten johtohenkilöstölle selkeän toimintamallin. Tähän pyritään kehittämällä Yhdistysjohdon käsikirjaa sekä jatkamalla yhdistysjohdon koulutusta.

Yhdistysjohdon käsikirjaa kehitetään edelleen tavoitteena luoda siitä reserviläistoiminnan laatukäsikirja, joka tarjoaa selkeän työkalun yhdistysten johtamiseen. Käsikirja ja muuta yhdistystoiminnassa tarvittavaa materiaalia liitetään liiton internetsivuille. Lisäksi yhdistysten johtamista tuetaan jatkamalla yhdistysjohdon koulutusta ja kehittämällä sen sisältöä niin, että se käsittelee myös yhdistysten johtamista ja sisäistä toimintaa. Tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa yhdistysten uusien luottamushenkilöiden edellytetään osallistuvan seuraavaan piirissä järjestettävään koulutustilaisuuteen.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto pyrkii edistämään piirien puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien sitoutumista liiton toiminnan tavoitteisiin ja painopistealueisiin. Lisäksi huomiota kiinnitetään piirien toiminnanjohtajien työolosuhde- ja palkkausmallien kehittämiseen sekä piirin koko puheenjohtajiston aktivoimiseen sen omassa toiminnassa.

Maan sisäisen muuttoliikkeen johdosta luodaan aluekehityssuunnitelma, jossa toimintamuotoja kehitetään sekä kasvukeskuksissa että muuttotappioalueilla. Toiminnan organisointi muuttovoittoalueilla on erityisen tärkeää, koska jäsenmäärä ei näillä alueilla ole merkittävästi kasvanut. Liitto pyrkii kehittämään järjestelmän, jossa muuttavan jäsenen tiedot toimitettaisiin hänen muuttokuntansa alueella toimivalle yhdistykselle.

Muuttotappioalueilla tuetaan tarvittaessa pienten yhdistysten voimavarojen yhdistämistä myös yli järjestörajojen. Myös piiritasolla tuetaan päällekkäisten toimintojen sekä toiminnanjohtajien työn rationalisointia.

Reserviläisliiton jäsenistön ikärakenteen ja työelämän nykyisen kehityssuunnan vuoksi liiton merkittävänä voimavarana on pidettävä keski-ikäisiä ja sen jo ohittaneita henkilöitä. Kun myös kansalaisten terveystaso sekä odotettavissa olevat elin- ja keski-ikä nousevat, tulee liiton suunnittelukaudella kiinnittää erityistä huomiota siihen, että keski-ikä ohittaneille jäsenille on tarjolla riittävästi mielenkiintoisia toimintamuotoja ja että heidät näin kytetään pitämään mukana reserviläistoiminnassa.

Aiempaa linjausta, jonka mukaan yhdistysten johtokuntiin ei tulisi valita yli 60-vuotiaita henkilöitä ei suunnittelukaudella muuteta. Sen sijaan korostetaan sitä, että yhdistysten toiminnan järjestämisessä tulee hyödyntää myös hallitukseen kuulumatonta jäsenistöä ja varttuneempia jäsenryhmiä.

Suunnittelukaudella korostetaan jäsenyyden mukanaan tuomia hyötyjä. Mahdollisuus osallistua Reserviläisliiton koulutusjärjestelmään sekä myös muiden jäsenetuksien saaminen edellyttää jatkossakin jäsenmaksun maksamista. Uusien ajankoh- taisten ja merkittävien jäsenetujen kehittämiseen panostetaan.

Järjestöyhteistyö ja sen periaatteet

Reserviläisliiton peruseriaatteena on järjestöjen itsenäisyyden kunnioittaminen. Liitto on kuitenkin valmis tiivistämään järjestöjen välistä yhteistyötä niin, että sen tuloksena syntyisi nykyistä suurempi ja jäsenpohjaltaan laajempi maanpuolustusjärjestö.

Suomen Sinibaretiliiton kanssa jatketaan tiivistä yhteistyötä kannatusjäsenopimukseen perustuen. Reserviläisliitto ei sulje pois yhteistyön edelleen tiivistämistä esim. toimihenkilöstön osalta. Myös piirejä ja yhdistyksiä pyritään kannustamaan yhteistyön käynnistämiseen sinibarettiyhdistysten kanssa.

Myös Reserviupseeriliiton kanssa jatketaan yhteistyötä perinteisen mallin mukaisesti. Sitä pyritään tiivistämään erityisesti edunvalvonnassa yhteisten yhteisöjen ja tavoitteiden osalta. Reserviläisliitto suhtautuu myönteisesti myös maakunta- ja paikkakuntatasolla tapahtuvaan yhteistyöhön ja tarvittaessa tukee vieläkin pidemmälle menevää yhteistyötä.

Reserviläisliiton jäsenpohja on osin päällekkäinen useiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Myös toimintamuodoissa on paljon yhtäläisyyksiä esim. MPKL:n, SPR:n, VAPEPA:n, SAL:n ja useiden metsästäjäjärjestöjen kanssa. Suunnittelukaudella yhteydenpitoa näihin järjestöihin lisätään tavoitteena luoda kiinteä keskusteluyhteys, jota voidaan hyödyntää esim. edunvalvonnassa.

Suunnittelukaudella Reserviläisliitto tiivistää yhteistyötä Reserviläisurheiluliiton kanssa edellyttäen siltä RES:n tavoitteiden ja toiveiden nykyistä parempaa huomioita. Tavoitteena on reserviläisurheilun ja -liikunnan kehittäminen niin, että se suuntautuu selkeästi kunto- eikä kilpaurheilun ja niin, että se osaltaan pitää yllä kenttäkelpoisuutta. Liiton ResUL:lle suuntaama taloudellinen tuki edellytetään käytettävän tämän tavoitteen mukaisesti ja kilpaurheilua tarvittaessa karsittavan vähemmän suosittujen lajien osalta.

Yhteistoimintaa ulkomaisten kumppaneiden kanssa jatketaan nykytasolla, mutta tarvittaessa kansainvälisen toiminnan laajentaminen esim. koko Baltian kattavaksi on mahdollista. Tämän lisäksi kartoitetaan so-

pivia kansainvälisiä yhteistyökumppaneita. Kansainvälistä toimintaa pyritään kehittämään jäsenistön ehdoilla ja tarvittaessa asiasta tehdään tarvekartoitus jäsenistön keskuudessa.

Hallintojärjestelmä

Suunnittelukaudella Reserviläisliiton hallintojärjestelmässä ei tapahdu suuria muutoksia. Liiton hallituksen tukena toimivat työ- ja talousvaliokunta, liiton puheenjohtajisto sekä erikseen muodostettavat työryhmät ja muut toimielimet. Viimeksi mainittujen käyttöä asioiden valmistelussa pyritään lisäämään.

Suunnittelukaudella tutkitaan lisäksi edelleen erilaisia organisaatiomalleja, joiden avulla naiset voisivat liittyä jäseniksi asuinpaikkakunnasta riippumatta.